

میراحمد رضا مشرف | پس از وقفه‌ای نه چندان طولانی، پاکستان یک‌بار دیگر حملات فرامرزی هوایی خود را به داخل افغانستان از سر گرفت؛ حملاتی که به گفته طالبان در سه استان شرقی این کشور و به شکل دو مرحله‌ای و با فاصله زمانی اندک انجام گرفته و به کشته‌شدن نزدیک به ۴۰ نفر و زخمی شدن حدود ۲۰۰ نفر انجامیده‌است. به نظر می‌رسد دور جدید حملات پاکستان به عمق خاک افغانستان در واقع واکنشی بوده به حمله تروریستی روزهای اخیر به مرکز فرماندهی نیروهای رنجر این کشور در شهر کراچی که علاوه بر تلفات نظامیان، سروصدا و جنجال زیادی نیز در مورد وضعیت امنیتی در این کلانشهر و دیگر شهرهای بزرگ پاکستان به وجود آورد. اما در زمینه دور جدید حملات هوایی پاکستان به افغانستان و به‌طور کلی بالاگرفتن دوباره تنش و درگیری میان اسلام‌آباد و کابل، به چند نکته درخور تأمل می‌توان اشاره کرد.

■ **نهادینه‌شدن بی‌ثباتی و درگیری نظامی**

در شرایطی که در گذشته به عملیات‌های نظامی پاکستان در عمق خاک افغانستان صرفاً به عنوان یک عملیات تلافی‌جویانه نگاه می‌شد، اکنون و در سایه عملیات‌های مکرر نظامی اسلام‌آباد در داخل افغانستان، تحلیلگران به این باور رسیده‌اند که انجام چنین عملیات‌هایی به یک رویه یا در واقع راهبرد نظامی فرامرزی پاکستان در امر مبارزه با تروریسم تبدیل شده است. اینکه پاکستان اعلام می‌کند عملیات «غضب‌الحق» (نام عملیات فرامرزی این کشور در افغانستان) پس از وقفه به مناسبت عید فطر، دوباره از سر گرفته می‌شود، کاملاً مؤید همین رویکرد است. البته چنین رویکردی در جنوب آسیا از پیشینه تاریخی برخوردار است، کما اینکه هندی‌ها به مدت چندین دهه از همین راهبرد علیه خود پاکستان استفاده کرده‌اند که آخرین مورد آن، واکنش هندی به حادثه تروریستی پهلوگام بود که به جنگ چهار روزه میان دو کشور انجامید.

■ **پاکستان و برتری‌های نظامی**

تداوم راهبرد نظامی پاکستان در اجرای عملیات فرامرزی در عمق خاک افغانستان تا حد زیادی به درک این کشور از برتری نظامی‌اش در برابر طالبان، به‌ویژه در حوزه هوا فضا بستگی دارد. بررسی کارشناسان نظامی نشان می‌دهد پاکستان در عملیات‌های اخیر هوایی از برترین تجهیزات هوایی خود شامل ناوگان جنگنده‌های نسل پنجمی با قابلیت‌های پیشرفته‌ای همچون بمب‌های هدایت‌شونده، لیزری و سامانه‌های حمله دوربرد استفاده کرده‌است. این راهبرد در مقایسه با عملیات‌های نظامی زمینی برای پاکستان هزینه‌های لجستیکی و انسانی کمتری به همراه دارد، ضمن آنکه ضعف

فراخبر

چرا محاسبات واشنگتن برای کشاندن دمشق به تقابل با حزب‌الله با موانع جدی روبه‌رو است؟

قمار ترامپ با دست‌های خالی الجولانی

محسن فاطمی نژاد | ترامپ در حالی روی انگیزه ذاتی احمد الشرع برای تقابل با حزب‌الله حساب کرده بود که واقعیت‌های ژئوپلیتیک، حاکمیت شکننده دمشق را از مسیر تقابل با مقاومت به سمت احتیاط سوق داده‌است. الشرع با به تعویق انداختن سفر خود به واشنگتن و تعبیر محتاطانه‌ای همچون سوهرداشت از گفته‌های ترامپ در خصوص پیمانکاری ارتش سوریه در قضیه لبنان، نشان داد اولویت اصلی او حفظ قدرت تازه‌یادست آمده و جلوگیری از فروپاشی ساختار نوپای حاکمیتش است. مواضع اخیر احمد الشرع کراواتی یا ابومحمد الجولانی سابق، درباره تمرکز بر ایجاد روابط اقتصادی با بیروت، بیش از آنکه نشانه یک تغییر راهبردی باشد، بازتاب محدودیت‌های سیاسی، ضعف اقتصادی و نگرانی عمیق دمشق از ورود به مناقشه‌ای تازه است. الشرع به خوبی می‌داند ارتش ناهمگون سوریه توان ورود به یک رویارویی گسترده با حزب‌الله را ندارد و هرگونه ماجراجویی در لبنان می‌تواند پیامه‌ای قدرت تازه‌تأسیس او را تهدید کند.
بماند که در لبنان نیز طرح واشنگتن نتیجه‌ای متفاوت را

گزارش

اعتراف تلویحی پوتین به کمبود سوخت در بازار روسیه با بازتاب جهانی روبه‌رو شد

پهپادهای ناتو علیه چرخه انرژی روس‌ها

برخی نقاط، محدودیت‌هایی مانند فروش ۲۰-۳۰ لیتر در هر نوبت اعمال شده است. مقامات کریمه حتی وضعیت اضطراری اعلام کرده‌اند.
براساس منابع روسی مانند سایت کرملین، ریانووستی، اینترفاکس و مصاحبه زاروبین، پوتین بر «ثبات کلی» اقتصاد روسیه با وجود چالش‌ها تأکید کرد: «همه چیز با حاشیه ایمنی بزرگ کار می‌کند». او وعده داد که ذخایر موجود (حدود ۷٫۱ میلیون تن بنزین) و استفاده حداکثری از ظرفیت پالایشگاه‌های کوچک و متوسط، مشکل را حل خواهد کرد. همچنین بررسی ممنوعیت کامل صادرات دیزل در دستور کار قرار گرفت.
در همان مصاحبه، پوتین به پیشنهادهای جدید اوکراین اشاره کرد. او ادعا کرد کی‌یف پیشنهادهایی برای «محدود کردن حملات عمیق به خاک یکدیگر» و «محدود کردن عملیات جنگی به چهار منطقه جدید (دونتسک، لوهانسک، زاپوریژیا و خرسون)» ارائه داده است. پوتین این پیشنهادها را رد کرد و گفت: «این به اوکراین اجازه می‌دهد نیروهایش را از مناطق دیگر جمع کند… اما نجات رژیم کی‌یف در برنامه‌های ما نیست». او دوباره بر لزوم «آزادسازی کامل دونباس» و تحقق «واقعیت‌های میدانی» تأکید ورزید.

■ **باز هم پهپادها**

این اعتراف در حالی مطرح می‌شود که حملات پهپادی اوکراین به پالایشگاه‌های نفت روسیه (مانند پالایشگاه اسلوویانسک در جنوب و تأسیسات اطراف مسکو) شدت گرفته است. بنا به گزارش‌ها، بیش از ۱۵ پالایشگاه به‌طور کامل یا جزئی متوقف شده‌اند و تولید بنزین در برخی هفته‌ها تا ۲۵ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. مشکلات تأمین سوخت در دست‌کم ۷۸ منطقه روسیه و کریمه گزارش شده و در

نگاهی به دور جدید حملات پاکستان به افغانستان و افزایش دامنه نزاع

چرخه پایدار تنش در شرق

شدید طالبان در این حوزه آن‌ها را از واکنش متقابل تا حد زیادی آسوده خاطر می‌کند. بنابراین پیش‌بینی می‌شود در صورت تداوم تنش‌های سیاسی و حل‌نشدن اختلافات میان اسلام‌آباد و کابل، این عملیات‌ها نیز همچنان تداوم خواهد یافت؛ از هم تازمانی که طالبان به سطح بازآزندگی نظامی مناسبی در برابر پاکستان برسد. این تجربه‌ای است که در تقابل میان پاکستان و هند نیز تکرار شده است؛ چنان‌که تا پیش از جنگ چهار روزه اخیر و نمایش قدرت بازآزاندگی هوایی پاکستان، هند در واکنش به حملات تروریستی در داخل این کشور، حملات فرامرزی مداومی را در عمق خاک پاکستان انجام می‌داد.

■ **درهم تنیدگی امنیت داخلی و منطقه‌ای پاکستان با تحولات افغانستان**

تنش‌های میان پاکستان و طالبان در دوره دوم حاکمیت آن‌ها بر افغانستان سبب شد اسلام‌آباد در رویکرد چند دهه‌ای خود در رابطه با ایجاد پیوند راهبردی با افغانستان (مانند عمق

راهبردی در برابر هند) تعدیل‌هایی ایجاد کند. تلاش برای ایجاد حصار مرزی با افغانستان، انسداد کامل مرزها و قطع مرادوات تجاری، لغو خودمختاری مناطق قبیایلی پاکستان و اخراج گسترده مهاجران؛ همگی از مواردی هستند که می‌توان به عنوان بخشی از فرایند جداسازی تلقی کرد. با این حال، مجموعه تحولات پنج سال اخیر نشان داد پیشینه چند دهه از تابطات درهم‌تنیده جغرافیایی، قومی، فرهنگی و حتی سیاسی و نظامی را نمی‌توان به این آسانی از میان برد. ادعای پاکستان در مورد دستگیری یک شهروند افغانستان در تهاجم تروریستی اخیر کراچی بیش از پیش این امر را آشکار می‌کند. علاوه بر این، موقعیت کردپوری منحصر به فرد افغانستان برای پاکستان هم چیزی نیست که اسلام‌آباد بتواند به راحتی از آن چشم‌پوشی کند.

■ **بن‌بست در تلاش‌های میانجیگرانه چین**

پس از چند دوره تلاش‌های میانجیگرانه نافرجام توسط

تازه، موجی از خشونت‌های فرقه‌ای را در منطقه ایجاد کند. الشرع در روزهای اخیر تلاش کرده فاصله خود را از ایده مداخله نظامی حفظ کند. او تأکید کرده سخنان ترامپ به‌گونه‌ای برداشت شده که گویی سوریه آماده ورود فوری به لبنان است، در حالی که دمشق به دنبال توسعه روابط اقتصادی، نه ایجاد جبهه نظامی جدید است. با این حال، این موضع را نباید صرفاً یک تغییر دیپلماتیک دانست؛ بلکه باید آن را بخشی از راهبرد بقای سیاسی حکومت جدید سوریه ارزیابی کرد.

سوریه همچنان با بحران‌های سنگین اقتصادی، شکاف‌های اجتماعی، مشکلات مشروعیت و حضور بازیرگان مسلح متعدد روبه‌رو است. ورود به جنگ با حزب‌الله در شرایطی که دمشق هنوز کنترل کامل بر فضای داخلی خود ندارد، می‌تواند دستاوردهای محدود سیاسی آن را از بین ببرد.

به همین دلیل، عقب‌نشینی دمشق به معنای پایان اختلافات تاریخی میان الشرع و حزب‌الله نیست. میان دو طرف، به‌ویژه به دلیل نقش حزب‌الله در جنگ

مشکل «موقتی» است و روسیه با واردات و تقویت پدافند هوایی، آن را مدیریت خواهد کرد.

همزمان برخی کارشناسان روسی تأکید دارند تعمیر پالایشگاه‌ها ماه‌ها طول می‌کشد و کمبود سوخت می‌تواند به تورم، صف‌های طولانی در پمپ‌بنزین‌ها و فشار بر بخش کشاورزی و نظامی منجر شود. قیمت‌های عمده‌فروشی سوخت نیز به‌شدت افزایش یافته است. این رویدادها در بستر تنش‌های گسترده‌تر رخ می‌دهد. پوتین در سخنرانی پیشین در کنگره حزب «روسیه متحد» نیز بر «غلبه بر چالش‌ها» تأکید و مذاکرات احتمالی با میانجی‌گری آمریکا (مانند سفرهای استیو بیتکاف و جارد کوشنر) را تأیید کرد، هرچند جزئیات آن را مشروط به «واقعیت‌های زمین» دانست.

■ **پیامدهای احتمالی**

اعتراف پوتین به کمبود سوخت که رسانه‌های دولتی روسیه آن را کم‌اهمیت جلوه می‌دهند، می‌تواند نشانه‌ای از فشار اقتصادی فزاینده باشد. روسیه که اقتصادش به‌شدت به صادرات انرژی وابسته است، با چالش‌هایی مانند کاهش تولید پالایشگاهی و نیاز به واردات مواجه شده است. در مقابل، اوکراین با حمایت غرب، حملات دقیق‌تری انجام می‌دهد که هزینه جنگ را برای مسکو افزایش می‌دهد.

در حالی که کرملین بر «حاشیه‌ایمنی» تأکید دارد، ناظران بین‌المللی معتقدند تداوم این حملات می‌تواند بر ثبات داخلی روسیه و توانایی تأمین ارتش تأثیر بگذارد. پیشنهادهای ردشده پوتین نیز نشان‌دهنده بن‌بست دیپلماتیک بوده و بعید است بدون تغییرات اساسی در میدان نبرد، به پیشرفتی منجر شود.

رصد

پس از نتایج انتخابات مقدماتی

در نیویورک و چند ایالت دیگر مطرح شده است

فلسطین؛ مرز شکاف سیاسی در آمریکا

نیک‌پندار | شکاف داخلی در حزب دموکرات در حال تشدید است و جناح‌های ترقی‌خواه و میانه‌رو در آستانه انتخابات‌های مهم برای کسب نفوذ رقابت می‌کنند. تحولات اخیر اهمیت این رقابت را در ایالت‌های مختلف برجسته کرده است. در کلرادو، متحدان دینانا دگت صدها هزار دلار برای تبلیغات مرحله آخر هزینه می‌کنند تا ملات کیروس، نامزد بیست‌ونه‌ساله سوسیالیست دموکرات را در مقدماتی هفته آینده شکست دهند. در لس آنجلس، کارن بس شهردار، تیم انتخاباتی خود را در رقابت سخت با نیتیا رامان، سوسیالیست دموکرات عضو شورای شهر، تغییر داده است.

در مقدماتی سنا در میشیگان، رهبران حزب دربارۀ یکپارچه‌سازی نامزدها بحث می‌کنند تا از پیشروی عبدال السید، نامزد ترقی‌خواه در شهرهایی مانند سیاتل و واشنگتن دی‌سی و هیلی استیونز است، جلوگیری کنند؛ نگرانی‌هایی درباره شانس او در انتخابات سراسری وجود دارد. این تنش‌ها پس از پیروزی‌های مهم جناح ترقی‌خواه در نیویورک شدت گرفته است.

در نیویورک، سه نامزد چپ‌گرا با حمایت زهران ممدانی در مقدماتی کنگره پیروز شدند و در دو مورد نمایندگان فعلی را شکست دادند. این پیروزی‌ها بخشی از موج پیروزی‌های ترقی‌خواهان در شهرهایی مانند سیاتل و واشنگتن دی‌سی و در ایالت‌هایی چون کالیفرنیا و مین است. پس از توفان کوچک زهران ممدانی در نیویورک که عملاً به پیروزی همه نماینده‌های مورد حمایت او در انتخابات مقدماتی این ایالت منجر شد، حرف و حدیث‌ها درباره سیاست‌ورزی در آمریکا بالا گرفته است. به همین مناسبت مجله نشن در مقاله‌ای که تازه منتشر کرده، با تأکید بر نتایج انتخابات نیویورک اعلام می‌کند حمایت از حقوق فلسطینی‌ها به یک نیروی تحول آفرین و غیرقابل بازگشت در سیاست آمریکا تبدیل شده است. نویسنده که خود را فلسطینی و لبنانی‌ال‌اصل معرفی می‌کند، این پیروزی‌ها را نقطه عطفی تاریخی می‌داند که روزهای پرداخت چک‌های سفید و مصونیت کامل برای اسرائیل را به پایان رسانده است.

■ **پیروزی‌های قاطع نامزدهای حامی فلسطین**

در انتخابات مقدماتی دموکرات‌ها در نیویورک، نامزدهای حامی فلسطین در چندین حوزه به پیروزی قاطع رسیدند. حسابدار سابق شهر نیویورک با اختلاف زیاد نماینده کنگره، دن گلدمن را شکست داد. گلدمن که یکی از حامیان سرسخت اسرائیل است، اشغال سرزمین‌های فلسطینی را انکار می‌کرد، نسل‌کشی در غزه را رد کرده و حتی به تحریم دادگاه کیفری بین‌المللی برای حفاظت از نتانیا‌هو رأی داده بود. این شکست، نخستین مورد تاریخی برای یک عضو کنگره است که به دلیل حمایت قاطع از اسرائیل کرسی خود را از دست می‌دهد.

■ **شکست سنگین لابی اسرائیل**

کمی بعد، فعال حقوق فلسطین، نماینده چنددوره‌ای آدریانو اسپایلات را در یکی از شگفت‌انگیزترین پیروزی‌ها شکست داد. با وجود هزینه میلیون‌ها داری کمیته امور عمومی آمریکا-اسرائیل و حملات سنگین به او، موضع صریح این فعال حقوق فلسطین در حمایت از آزادی فلسطین به یک دارایی انتخاباتی تبدیل شد. در جشن پیروزی، شعارهای فلسطین آزاد نشین انداز بود. نامزد سوم نیز با پلتفرم حامی فلسطین، رئیس بخش بروکلین را به راحتی شکست داد. شهردار نیویورک زهران ممدانی که خود حامی برجسته حقوق فلسطینی‌هاست، از این نامزدها حمایت کرد و این حمایت با رأی قاطع مردم پاداش گرفت.

■ **تأثیر عمیق بر افکار عمومی**

هر دو نماینده شکست‌خورده از بزرگ‌ترین دریافت‌کنندگان کمک‌های کمیته امور عمومی آمریکا-اسرائیل بودند. با این حال، این پول‌ها دیگر تضمین‌کننده پیروزی نبودند. نویسنده به نظرسنجی‌ها اشاره می‌کند که بخش عمده دموکرات‌ها در مناطق مختلف معتقدند اسرائیل در غزه مرتکب نسل‌کشی شده است. همچنین درصد بالایی از رأی‌دهندگان احتمالی مقدماتی دموکرات‌ها در سطح ملی، خواستار قطع کمک‌های تسلیحاتی به اسرائیل و اعمال تحریم‌های گسترده هستند. حتی در میان جمهوری‌خواهان جوان، بخش قابل توجهی موافق پایان حمایت نظامی از اسرائیل‌اند.

■ **پیامدهای ملی برای دموکرات‌ها**

این تغییر فقط به نیویورک محدود نیست و نشان‌دهنده تحول عمیق در پایگاه رأی دموکرات‌هاست. مقاله استدلال می‌کند که رویکرد سر در شن فرو کردن حزب دموکرات در قبال مسئله فلسطین، در انتخابات پیشین به کاملاً هریس آسیب زد و اگر ادامه یابد، در انتخابات بعدی هم تکرار خواهد شد. حمایت واضح از حقوق فلسطینی‌ها نه تنها با ارزش‌های اخلاقی حزب همخوانی دارد، بلکه از نظر سیاسی هم استراتژیک است و انرژی عظیمی را به کمپین‌ها تزریق می‌کند.

■ **آینده‌ای متفاوت برای سیاست آمریکا**

نویسنده در پایان تأکید می‌کند موقعیت اخلاقی درست حمایت از حقوق فلسطینی‌ها این بار با موقعیت سیاسی برنده هم‌راستا شده و دموکرات‌ها دیگر بهانه‌ای برای ادامه سیاست‌های قبلی ندارند. او از شجاعت فلسطینی‌ها قدردانی می‌کند که با وجود سرکوب، این تغییر را ممکن کردند. نتایج نیویورک ثابت کرد حمایت از فلسطین دیگر یک مسئله حاشیه‌ای نیست، بلکه یک خط قرمز برای میلیون‌ها رأی‌دهنده شده است. سیاست آمریکا پس از این انتخابات هرگز مثل قبل نخواهد بود و احتمالاً تحولات عمیق‌تری در راه است.